

"EDINOST"

izhaja dvakrat na teden, vsako sredo in soboto ob 8. uri zjutraj.
"Edinost" stane:
 za vsa leta gl. 6.—; izven Avst. 9.— gl.
 za pol leta " 3.— " " 4.50
 za četrt leta " 1.50 " " 2.25
Z "Novičarjem" vred:
 za vsa l. to gl. 7.—
 " pol leta " 3.50
 " četrt " 1.75
 Posamične številke se dobivajo v prodajalnicah tobaka v Trstu po 4 nov., v Gorici in v Ajdovščini po 6 nov., "Novičar" pa po 2 nov.

EDINOST

Oglas in oznanila se račune po 8 nov. vrnica v petito; za naslove s debetnimi črkami se plačuje prostor, kolikor bi ga obseglo navadnih vrstic.
 Poslana, javne zahvale, čestitice itd. se račune po pogodbi.

Vsi dopisi se pošiljajo uredništvu Piazza Caserma št. 2. Vsako pismo mora biti frankovano, ker nefrankovana se ne sprejemajo. Rokopisi se ne vračajo.

Naročnino, reklamacije in inserate prejema upravnništvo Piazza Caserma št. 2. Odprte reklamacije o proste poštnine.

Glasilo slovenskega političnega društva za Primorsko.

»V edinost je moč«

Volitve pred durmi!

Dogodek, katerega važnost smo opisovali že v treh člankih, trka na naša vrata: volitve v mestni zastop, oziroma deželni zbor tržaški vršile se bodo skoro. Po najvišjem ukazu se je zaključil deželni zbor in s tem je odpadla jedino zapreka, ki je bila na potu razpisu novih volitev.

Umestno se nam vidi, da v tem trenutku nekoliko ponovimo, kar smo rekli v omenjenih treh člankih.

Najprvo smo naglašali veliko važnost mestnih in občinskih zastopov v občeh, posebej pa še mestnega zastopa tržaškega. Ta velikanska važnost poslednjega izvira iz mnogih okolnosti. Prva bi bila ta, da ima to mesto statut, zagotavljač mu tako razsežno avtonomijo, kakoršne ne uživa nijedno drugo mesto v državi naši. Zbog te samostalnosti se delovanje mestnega zastopa giblje najsvobodneje in v najširjih mejah. A ravno zato, ker se svobodno giblje, možno mu je storiti veliko dobrega za ljudstvo, a tudi neizmerno škode. Če kje na svetu volja volilec izrek, da je vsak svoje sreče kovač, velja to gotovo za volilce tržaške, mestne in okolišanske. Mestni zastop tržaški uživa velike pravice, on je tako nezavisen, kakor sploh more biti nezavisen občinski zastop.

Tej nezavisnosti je posledica ta, da je vse njegovo delovanje zavieno od njega sestave: on lahko zida, a tudi lahko podira. Ako sede pravi možje v mestni zbornici, ki res čutijo za ubogo ljudstvo, kojim je resna volja pospeševati blagor občine, tedaj je dobro; če pa sede v zbornici možje, kakoršni so bili dosedaj (seveda s par izjemami), možje, ki bi hoteli vse žrtvovati svojim političkim namenom, ki so zavlekli politiko v zbornico, kojim vrhovno načelo je bilo, dušiti občane druge narodnosti, sestavljajoče skoro po-

lovico vsega prebivalstva, možje, ki so kakor besni izkoristovali moč, izvirajočo občini iz nje statuta, ki so izkoristovali to veliko svojo moč, nikdar meneč se za to, kako zahtevajo pravica, mir, mejsebojno sporazumljenje in slednjič oziroma na koristi države, koje podaniki smo — dokler taki možje odločujejo v našem mestnem zastopu, ni nade, da se zaustavi deroče propadanje gmočnega blagostanja v našem mestu. Saj nam ni treba dokazovati, kar pravimo: ozrite se le okolo sebe, pa boste videli, da naš občinski voz tiči v blatu. Kamor pogledate, poslušati morate le tožbe in jadicovanja, a to ne samo mej nami slovenskimi "nezadovoljnimi" in "rogovileži", ampak tudi mej pristnimi Italijani samimi; kamor se obrnete, reži vam nasproti grda pošast, koji pravimo — primanjkljaj, deficit: deficit pri mestni upravi, deficit pri javnih skladiščih. Ker se pa kronični deficit more pokrivati le z najemanjem posojil, torej z napravljanjem dolgov, in ker so dolgovi propast tako posamičniku, kakor občini, morete si misliti, kaj nas čaka, ako ne krenemo na drugo pot, kar pa je zavisno le od volilcev samih. Položaj naš je kritičen, mnogo se je zakrivilo, mnogo zamudilo, mnogo grešilo, tako, da tičimo zares v blatu — ali prepozno še ni. Pred vsem pa treba, da se volilci zavedo svojega položaja.

V prvi vrsti velja ta opomin seveda našim slovenskim volilecem, a iz javkanja "Indipendentevega" (glej razne vesti!) dalo bi se sklepati, da je tudi po mnogih italijanskih glavah jelo svitati. Gospoda vedo, da so jo zavozili temeljito, gospoda se boje, da pride ljudstvo do spoznanja in zato hočejo divjim krikom o "slovenski pošasti" premamiti v bedi izdihajoče ljudstvo. Prav imajo, da se boje spoznanja, kajti ko pride spoznanje, nastane gotovo tudi vihar, ki razprši kar čez

noč vse italijansko-radikalno slavje. Za nemško naselbino se ne brigamo: naj ukrenejo kakor jih je volja! Naj se le vežejo z ljudmi, kateri nimajo nikake brige za obči blagor, z ljudmi, kateri nimajo nikakega srca do skupno domovine naše — ako gospodi nemški vest tako dopušča.

(Konec prih).

Liberalci in vera.

Mej nami Slovenci se že davno bije boj po časnikih in zborih gleda na vprašanje o liberalizmu in o veri. Ta boj je zadnji čas prikupil tako visoko, da se že gabi vsacemu razumniku to pravljanje in pisarjenje za prazen nič — za mrtvo črko. Odkar je dr. Mahnič zajezdil sedlo ter začel raztelesati vsako najnedolžnejšo besedo in misel svojih nedoktorovanih sorojakov ter jel z brezavko pometati po slovenski skromni literaturi zametejoč vse, kar ni popolnoma po njega ustroju in okusu; odkar je ljubljanski "Slovenec" začel odločno pobirati kopita za "Rimekim katoliškom", dočim je začetkoma imel do njega prenapetosti nekoliko obzira, razsajati je začel po slovenskem časnikarstvu krut boj za besede. Vsi smo postali "liberalci", vsi bomo morali v peklenako žrelo, ker neki trosimo mej narodom nevero ali vsaj krivo vero. Dr. Mahnič nas hoče ustrojene po svojem kopitu: odločne katoličane brez narodne zavesti, dočim menimo mi, da se z katoliško prav lepo da spojit narodna zavest. Kdor ne vpije v enomer: pred vsem vera — katoliška vera —, ta je liberalci, framazon, prostozidar, brezverec ali kaj hujšega. A vse to so le besede, kajti še dandanes lahko o poludne, v najlepšem solninem svitu Mahnič & Ci. z lučjo iščejo mej Slovenci pravcatega framazona in liberalca v zmislju besede, kakoršnega

jej daje Mahnič. Ako bi pa slučajno res naletel nanj, našel bi belo vrano, kajti ni pravila brez izjeme. Začetkom bil je boj stvaren, a ko so se prizadeti jeli oglašati ter braniti svojo čast pred zlobnimi podtikanji nevere, zostrilo se je na obeh straneh bojno kopje — nasledovala je strast. Ali zadnja "je človeku slaba svetovalka. Strast sama narekovala je upiranje in ugovarjanje na eni in drugi strani; strast sama je pomagala, da se je slovenski narod razcepil v dva tabora ter da se v obeh taborih goji in vžiga sovraštvo in jeza proti nasprotni stranki ter neti po nepotrebnem prepir in zopet strast. Kakor jo bila ta v početku pravi uzrok razporu, neti ista razpor in sovraštvo še dalje in dan za dnem imamo pred očmi v obeh slovenskih dnevnikih grde obtožbe in napadanja ene strani na drugo. Čim dalje gremo, tembolj se širi prepir — niti jedna niti druga stran ne ponehati, kajti jedna in druga trditi, da imati prav ter da delujeti v korist in prospeh naroda. Temu sporu ni mogel ostati tuj tudi naš list; začetkom smo gledali mirno, kako se gospoda kavsajo, a sedaj smo morali poseči vmes ter se uvrstiti na stran one stranke, koja po naših mislih ima prav ter deluje v smislu in po želji večine Slovencev. Načelo dr. Mahniča, da v obrambo vere treba zavreči narodnost, ni nam šel, niti nam ne gre v našo butico. Kajti preveč imamo dokazov, da se imamo tu v Trstu boriti skoraj najbolj s takimi možmi, ki sicer pripoznavaajo rimsko katoliško vero za edino pravo, a nočejo pripoznati reka: ljubi svojega bližnjega kakor samega sebe. Zajedno se pa moramo tudi boriti s takozvanimi tržaški liberalci, koji se s ponosom tako imenujejo, a pravo za pravo o liberalizmu nimajo pojma, pač pa lažejo in kolikor možno zatirajo vse one, ki se nočejo pripoznati Lahe. Imajoč opravka toliko s pripoznanimi laškimi odločnimi katoliki, ka-

PODLISTEK.

Mučenci naroda.

(Odlomek iz jednakoimovne drame v 3. dejanjih.)

(Konec.)

20. prizor.

(Prejema brez Severja.)

Grof Zdenko. In baš zaradi profesorja...?

Ugon. Baš zato, gospod grof (skrivenostno) — ker so mu znane vse naše razmere!

Zdenko. Ne umejem Vas Ugon, govorite določno.

Ugon. (z grozo.) Ves narod je zoper Vas. Vsa okolica ustaja, vsi volilci odpadajo, terjajo glasove od Vas, preklicujejo volitev!

Zdenko. Kdo jim daje do tega pravico, Ugon?

Ugon. Pravico, gospod grof? Nezaupljivost —

Zdenko. Neza — — —?

Ugon. Kakor ogenj zanesel se je med ljudstvo glas, da Vi niti niste pravni naslednik, pravni lastnik Vaše graščine, ne Vi niti Vaši pradedi, kajti oni da so si pridobili posestvo po krivici...

Zdenko. (tragikomično.) In kdo je toraj pravni naslednik pradedov mojih,

kdo pravni lastnik posestva grofov Ostrolazov?

Ugon. Oj milostivi gospod grof — kako krasno bilo je vse pričeto, kako nebeško upeljano mogočno delo Vaše! Duh rajске sloge, cvetoče narodne zavesti vladal je med narodom Vaše okolice; v srcu naroda bila je domovina naša, bila je jedina; v duši ljudstva stali so zakoni samostojne domovine —

Zdenko. Ah!

Ugon. Stali trdno, kakor malnov jez —

Zdenko. Za Boga!

Ugon. V narodu stala je zaslomba srečne, jasne bodočnosti —

Zdenko. Neodvisnost naša —

Ugon. In moč —

Zdenko. In slava! —

Ugon. A na jeden mah vse porušeno, podrto, kakor po požaru!!

Zdenko. Vse, vse??

Ugon. Znano Vam je, gospod grof, zavratno prizadevanje one tako znane "kolonijalne klike" zoper življ našega naroda, one klike od zunaj...

Zdenko. Da, iz sosedne države, ki preži na prelepe kraljevine naše!

Ugon. Ter jih hoče, kakor kača svojo žrtev, najprvo prevleči, oviti se zléno svoje pogoltnosti, da jih tem gotoveje dobo v pest za slučaj vojne...

Zdenko. Kako pak! Pridobiti najprvo mišljenje naroda, mase za svoje namene, pridobiti izdajstvu zoper svojo domovino, cara, ha, ha! (se spremenjenim glasom) Tudi tukaj, v naši okolici nahajajo se takovi — "kolonijalci", hi, hi!

Ugon. Da, in to je nesreča naša, gospod grof!

Zdenko. In ti kolonijalci od zunaj, nositelji in trošitelji izdajske politike, Ugon, stoje pod krilom vlade, ki je njihovim nakanam prijazna, ki pomaga razširjati izdajske namene in nam, Ugon, brani braniti domovino svojo, svojega cara, ni li grozno?

Ugon. To je grozno, to je nesreča!

Zdenko. (Ga udari ob ramen.) A baš to je — sreča naša, Ugon!

Ugon. Sreča, gospod grof?

Zdenko. Da, Vi, Ugon, tega ne razumete, a umeli boste pozneje.

Ugon. Pozneje? — (pomenljivo.) Ah, da bi ne bilo prepozno, gospod grof!

Zdenko. Prepozno?

Ugon. Da! (tajnostno, skoro na uha.) Oni kolonijalci zapeljujejo naše ljudstvo, da Vam ne zaupa več.

Zdenko. In preklicuje izvolitev? — Hm. (Po premoru.) In zares oni kolonijalci?

Ugon. Da in še več: Zatoženi ste, smo, veleizdajstva, gospod grof.

Zdenko. Hm, veleizdajstva! in tudi Vi, Ugon?

Ugon. Ker so prišli na sled — ker je vlada prišla na sled —

Zdenko. Na sled? Na sled?

Ugon. Našemu delovanju, gospod grof.

Zdenko. Na sled? Ali smo mi zarota zoper državo, domovino svojo, ker branimo moč države, svobodo domovine?

Ugon. Naše delovanje glasi veleizdajstvom in narod je zoper nas.

Zdenko. Ugon, čemu ste prišli zdaj k meni? —

Ugon. Hannibal ante portas, gospod grof! Otmite se!

Zdenko. Česa sem zakrivil proti narodu?

Ugon. Otmite se — podpišite protizatožbo! (mu razgrne polo.)

Zdenko. (Čita.) To?! Nikakor! Mi protestujemo!

Ugon. Ali čujete?

Zdenko. To? Ljudstvo? Narod? Volilci? Potem se nam ni bati ničesa!

(Od zadaj hrup ljudstva, ki se bolj in bolj približuje paviljonu. V tem hipu zažari nebo od zahajajočega solca in v večerni zarji se vidi ogromna množica na-

kor tudi z mestnimi lažliberalci v Trstu, sprevideli so, da so si v narodnem obziru jednaki, kakor jajce jajcu ter toliko eni kolikor drugi pred vsem visoko nosijo zastavo narodnosti, katero hočejo braniti čeprav tudi na škodo slovenskega življa. Iz rečenega, kar smo sami opazovali v raznih slučajih, odmevamo resničnost reka Mahničancev, da zamore samo vera ohraniti narodnost našega naroda, dočim radi pritrdimo trditvi, da zavzema vera povsod glavno mesto ter jo moramo pred vsem poštovati in vršiti, kajti le vera nas more privedi v pravo naše bivališče — v nebesa, za koje smo namenjeni. Če bi pa v boju za naš narodni obstanek posegali samo po tem sredstvu, puščali bi, da nam naši narodni nasprotniki odnašajo najboljše dele našega naroda ter jih pretvarjajo v svoje somišljenike. Kar je pri odrasčencu težavnejše, lažje je pri nedolžni naši deci, na katero Lahi in Nemci posebno prežajo.

O k o l i č a n.

Zemljiška odveza v Istri.

Govor posl. dr. Matka Laginje v seji posl. zbornice dne 14. marca t. l.

(Dalje.)

Omenjal sem že, da ne maram navajati vseh ozirov in razlogov, ki govore za to; osobito hočem danes pozabiti na to, da sem sin naroda, kateremu je sveta pravica, da ga državna vlada te ali one državne polovice kolikor le moči podpira v ta namen, da se ta narod, namreč Hrvatje in Slovenci, ki so se skozi stoletja kakor gladijatori borili za zapadno evropsko kulturo in za narode Avstrije in Nemčije proti turškim in drugim napadom (Res je! Tako je!), vsaj nekoliko odškodujejo za to, da bodo mogli hitreje napredovati, nego so mogli do sedaj.

Pozabiti hočem, da pripadam kot poslanec in član te visoke zbornice politični stranki, ki ima svoje samozvestne cilje in ki je opravičena, pospeševati poslednje v vsakem pogledu.

Danes mislim ob tem vprašanju jedino na to, da sem sin jedne izmed najsiromašnejših in dosedaj najbolj zanemarjenih dežel in da se država mora ozirati na gospodarske potrebe te dežele.

Po mojem menenju ne preti pri tem državni nikaka nevarnost, ampak še velik dobiček jej bode od tega. Po odpravi teh nezdružljivih odnosov razbremenili bi se namreč

roda, ki tišči čez vrt, ki kriči: „živi grof Zdenko!“ in konečno zaleže paviljon.)

Zdenko. Ali čujete — Ugon?

Ugon. Podpišite!

21. prizor.

(Prejšnja, profesor Sever z Vladislavo, Bogomir in Ljudmila. Veliko naroda iz vasi in okolice.)

Sever. (Hiti grofu nasproti, objemši mu desnico.) Zora vstaja gospod grof, narod prihaja k svojemu dobrotniku kakor čeda k pastirju svojemu!

Zdenko. (Temno.) Da ga podere v propad?

Sever. No, da ga dvigne na pleča svoja, v slavi in hvaležnosti!

Zdenko. Toraj naj narod živi!

Sever. (Zakliče v vrt.) Živi narod! (Burni odmev iz vrta „živi grof Zdenko, živi dom!“)

Zdenko. Dajte Ugon, zdaj podpišem!

Ugon. (Mu izroči polo.) Tukaj gospod grof.

Vladisl. (Seže po poli in brzo čita.) Kaj je to, moj oča?

Zdenko. Protizatožba krivičnikom, izdajicam domovine!

Vladisl. Nikar moj oča! Humbug, sleparstvo, zarota! Narod je izdajica, orodje v rokah sovragov!

neizrečeno tisti davčni uradi, ki so sedaj zelo obremenjeni se zadevami zemljiško-odveznega zaklada.

Davčna moč prebivalstva bi se krečila v isti meri, kolikor bi rastla zmožnost, dobivati kredit, in cena dotičnih nekdanjih škodljivih parcel, in bi, kar je glavna stvar, uravnava razmer zemljiško-odveznega zaklada, kakor si jo mislim jaz, privedla do tega, kar je največje važnosti za vso vlado in sploh za vse lojalne državljane, namreč do miru in zadovoljnosti v deželi; in dovoljujem si dokazati prav na kratko, da kakor stvari zdaj stoje, ne moremo imeti teh tudi pri tem gospodarskem vprašanju.

Ta zemljiško-odvezni zaklad se je „maltretiral“ od nekdanj; to ni moj nazor, ampak ta izraz čul sem že pred leti od jednega najznamenitejših strankarskih nasprotnikov v Istri, torej od moža, ki ne stremi po tistih političnih ciljih kakor jaz.

Navedem le nekoliko vzgledov, da se gospodje prepričajo, kako so narasli posamični dolgovi. V davčni občini Borut pri dolgu 414 davkarije nahajamo: stari dolg na glavnici 2 gld. 19 kr., novi dolg na glavnici 26 gld. 30 kr., zamudne obresti 34 gld. 81 kr.; dolg 190 in 191 gld., v davčni občini Vale, okraj Rovinj, dolg na glavnici 37 gld. 80 kr., zamudne obresti 44 gld. 35 kr., odnosno glavnica 27 gld. 60 kr., obresti 33 gld. 14 kr.; davčna občina Štokovci okraj Vodnjan, dolg št. 129 in 166: stara glavnica 2 gld. 36 kr., nova glavnica 31 gld. 50 kr., zamudne obresti 42 gld. 1 kr.; davčna občina Žminj okraj Pazin, dolg pod 351, glavnica na novi način 70 gld. 87 kr., zamudne obresti 92 gld. 32 kr.; davčna občina Zdrenja, dolg št. 136 računskega oddelka deželnega odbora, glavnica 15 gld. 80 kr., zamudne obresti 20 gld. 91 kr.

Tu niso navedeni dolgovi od 500, 600, 1000 in 2000 gld., kakoršni se tudi nahajajo. Iz teh malih zneskov lahko posumete, v kakih razmerah se nahaja istrsko prebivalstvo po deželi. To pa še ni vse niti od daleč. V tem pogledu nismo prav za prav še nikdar imeli pravega pregleda pri davčnih uradih, in v zvezi s tem slabim letinam in vsem slabim gospodarskim razmeram bi bili vender v poslednjih 30, 40 letih lahko iztirjali nekoliko več, da je bilo pri davčnih uradih nekoliko več dobre volje, nekoliko več pravilnosti in točnosti.

Pregled, kateri je uveden pri davčnih uradih, se v mnogih slučajih nikakor ne strinja s pregledom deželnega knjigovodstva v Poreču.

Zdenko. Ne bojte se, v nas je moč! (podpiše.)

Ugon. (Zavihti polo in stopi na verando govoreč.) Dopolnjeno je! gospod grof je podpisal, — narod ti si očet! Izkaži hvalo svojemu dobrotniku; zakliči trikratni živi grof Zdenko! Dvigni ga na svoja pleča, očeta svojega!

(Hrup narašča, „živi grof Zdenko! živi dom!“ se razlega. Več možakov iz naroda privre na oder ter dvigne Zdenka na pleča ter ga nese na vrt.)

Zdenko. Živi narod! To je podlaga, na katero zidamo bodočnost svojo, trdna ko skala, mogočna ko vihar —

Vladisl. Kot zibajoče se valovje, ki pogoltno ladijo v globodino morja!

Ugon. A prej dviguje jo do neba visoko, gospica Vladislava!

Vladisl. (z groznim pogledom nanj) Ugon, Ugon!

Ugon. Živi grof Zdenko, živi narod! Bogomir in Ljudmila (ob strani stoječ.) Zamujeno je!

Vladisl. (Si zakrije lice ter objame Ljudmilo.)

Sever. (Stoji zamišljen in gleda za množico, ki se oddalja.)

Zastor pade.

Da se prepričajo visokospoštovani gospodje, da ne govorimo tja v en dan in da smo v stanju navesti dokaze za vse to, kar govorimo v tej zbornici, si dovoljujem navesti v tem pogledu le dva slučaja.

Iz spisov deželnega odbora št. 4256 z leta 1892 je razvidno, da se je dolg št. 153 neke davčne občine davčnega okraja pazinskega kot baje popolnoma izplačan izbrisal pri deželnem odboru. Ta dolg, ki je zabeležen pri davkarji pod številko 122, pa kaže, da je pri davkarji še dolga: na glavnici po starem načinu 2 gld. 62½ kr., na renti 12 gld. 97 kr., glavnici na novi način 21 gld., na obrestih po lestvici 11 gld. 15 kr., na zamudnih obrestih 27 gld. 78 kr., eksekucijski stroški 5 gld. 85 kr., idealni kolek 3 gld. 75 kr., skupaj 85 gld. 12½ kr.

Ker se vsi ti dolgovi plačujejo pri davkarjih, nastaja vprašanje: kakov pregled je tu, ako je ta dolg izbrisan pri deželni blagajni, pri deželnem knjigovodstvu v Poreču, — kar je mogla deželna blagajna izvesti le od davkarije —, mej tem ko je davkarija izkazala, saj v poletju leta 1892, da je ta znesek še na dolgu?

Mnogo slučajev imamo, da se davkarije nekdanj, osobito v dobi, ko še ni bilo pogodbe z državo z leta 1875, vsprejemale vplačila od strank ter jih razdeljevale tako, da so potrdile dotičnim posestnikom, da so dotični dolgovi za škodljive parcele, ki prehajajo pri nas pogostejše nego drugod kot last iz jedne roke v drugo, popolnoma poplačani. Na to se pa ne pazi.

(Dalje prih.)

D O P I S I.

V Ljubljani 8. marca. [Izv. poročilo]. — Krištoflovstvo pod krinko narodnosti. — Slabi časi so bili do pred malo leti, ko so Nemci in nemškutarji imeli večino v občinskem zastopu ljubljanskega stolnega mesta in v deželnem zboru kranjskem, za male slovenske obrtnike v Ljubljani in na Kranjskem sploh. Nemškutarji pri oddajanju del niso gledali na to, ali je dotičnik sposoben ali ne, ampak vprašali so samo: „Ist er verfassungstreu, wie hat er bei den letzten Landtags-oder Gemeinderathswahlen gewählt? Ist er Slovene?“ To je odločilo: javna ali privatna dela dobil je ali Nemec ali pa poturica — renegat. Koliko poštenih slovenskih obrtnikov, kateri so se zvesto držali narodne zastave, se je materijalno uničilo; koliko, poprej še nekoliko imovitih je obubožalo, ker so se odpravili od vseh boljših del! Ko so v istih časih pritiska nemškega, ko je bilo slovensko odkritosrčno rodoljubje res še zlata vredno, tožili slovenski obrtniki, da gmotno ginejo in da jim preti beda: takrat so jih slovenski prvaki vspodbujali s tem, da zmaga gotovo narodno načelo, ako smo vztrajni in značajni in tedaj da nastane boljše doba za male obrtnike slovenske v Ljubljani. In trpeli so slovenski obrtniki in čakali na odrešenje iz spon in verig nemškutarstva, nadejajoč se boljše prihodnosti. In ko je narodna slovenska stranka v našem stolnem mestu korak za korakom napadala nemško trdnjavo in konečno storila in izvršila zadnji zmagonosni naskok, takrat so stali slovenski obrtniki kot bojvnik zmirom v prvi vrsti. In res je zmagala narodna slovenska stranka. Srce nam je zavriskalo, kajti trdno smo bili prepričani, da zdaj je konec vsemu zatiranju in bedi. Sposobni slovenski obrtnik je pričakoval, da mu narodna stranka seže pod roko, a varal se je. Iz kraja se mu je vrgla še kaka kost, a ko so gospodje zadobili na vseh narodnih postojankah odločilno besedo, kmalo, le prekmalo pozabili so na nas.

Nemški obrtniki in nemškutarji, ki so bili najhujši in najodločnejši nasprotniki in agitatorji proti narodni stranki, ki so se celo udeležili goljufivih volitev v kranjsko kupčijsko in obrtno zbornico pod zloglas-

nim Vesteneckom, oni so dobili in dobivajo še zdaj najboljša dela; vse njih rovanje, sramotenje slovenske narodnosti, pokrilo se je takozvanim plaščem krščanske ljubezni, katerega pa Nemci in Nemškutarji niso poznali, dokler so imeli moč v rokah. Slovenskim obrtnikom pa se meče kaka koščica slabega dela.

Nič jim ne pomaga, ako se sklicujejo slovenski obrtniki na doprinešene žrtve za slovensko narodnost, da so se vzlic vsem zaprekam in vsem grožnjam narodnih nasprotnikov trdno držali narodnih društev, da so še danes po toliko britkih izkušnjah navdušeni podporniki družbe sv. Cirila in Metoda.

Na gradbo „Narodnega doma“, se zelo vesele slovenski obrtniki, ker upajo, da jim tu delo ne odide. A tudi v to čašo je že padla britka kapla strupa.

Vidimo namreč, da so se v narodna društva jeli urivati taki nemškutarski tovarnarji, ki se vsako leto v družbi družih nemških zagrižencev na demonstrativen način odkupujejo — kakor je čitati v „Laibacher Zeitung“ — ne na korist mestnih revežev, ampak na korist nemškemu šulferajnu!

Kaj delajo ti v naših narodnih krogih Slovansko mišljenje jih gotovo ni privedlo tja, ampak dobičkarija. Mnogo del pri deželnih in privatnih stavbah so že odvzeli malim obrtnikom, ključarska, mizararska itd. Spominjamo le na deželno gledališče in razne stavbe odličnih narodnjakov.

In sedaj prežijo zopet za gradbo „Narodnega doma“, da bi tudi tam pograbili delo, češ, saj smo tudi mi narodni. saj smo tudi mi člani tega in tega narodnega društva. Za male obrtnike so pogubne take razmere in mi kličemo merodajnim krogom: pazite, da vsaj ta zaslužek, ki je sad požrtvovalnosti vsega slovenskega naroda in nabran po krajeerjih, ne odide slovenskim obrtnikom ter pride v roke ptujcev! Če kdaj, velja sedaj: „Svoji k svojim!“ Toraj videant!

Slovenski ljubljanski obrtnik.

Izpod Nanosa, dne 15. marca. Gospod urednik! Že davno Vam nisem ničesar poročal iz naše vasi. Danes skoraj ne vem, kje bi začel. Pohvaliti bi bilo treba najprej vrle rojakinje, ki bivajo v našem mestu, in tako marno zbiraajo težko prislužene desetice ter je pošiljajo domov za olepšavo hiše božje. To je vse lepo in prav, vender ko bi jaz smel lepim zbiralkam kaj svetovati, svetoval bi jim, naj z nežno svojo ročico tudi pišejo naslove na pisma, namenjena domov, v lepi slovenski in ti, ne pa nemški ali laški. Brhki mladenci z naših slovenskih planjav se to včasih kaj slabo podaje. Pa brez zamere! Zdaj brž nekaj družega.

Dne 6. t. m. je zgorelo nekaj orolov „boršta“ pod Nanosom. Župan g. Kavčič je bil kmalo pri ognju in z delavci ustavil nadaljnji požar.

Dne 12. t. m. je pa skočil rudeči petelin na strehe nekaterih hiš na Malem Ubeljskem. Ob 3. uri zjutraj, ko je malone še vse spalo, začelo je goreti. Ljudje seveda vsi zmedeni od straha in nesreče, niso vedeli, kje in česa bi se lotili. Zgodilo se je, da je mož, odpravljen k prvi sv. maši v Hrenovico, sselkel jopič, v katerem je imel desetak, namenjen g. župniku na star dolg, obesil ga na češpljo in šel gasit; ko se je vrnil za nekaj minut, ni bilo več češplje, ne jopiča, ne desetaka. Revež si ni rešil družega kot hlače in srajco. Vse mu je zgorelo. Požar je uničil tri hiše in več gospodarskih poslopij. Mnogim posestnikom je zgorelo seno, da ne bodo imeli s čim krmiti živine, katero so vršili z velikim trudom. Zavarovani so bili le za neznatne svote.

Ko je bilo vse v ognju, prihiteli so gasilci iz Malega Otoka, iz Hraše, iz Landedla, z Razdrtega z brizgalnicami. Ljudstva se je zgrnilo mnogo iz bližnjih vasi, a bilo je, žalibog, prepozno. Gledali so tleče razvaline in obupne pogorelece. Ubra-

nili so le toliko, da se ni ogenj razširil. Vzhajajoče sonce je obsijalo kup pepela iz tlečih ogorkov, obsijalo je tudi reveže brez strehe in hrane.

O ti priljubljenosti se nam vsiljuje zopet misel o dobro organizovanem gasilnem društvu, katero se je nekoč sicer snovalo, a ne osnovalo. Brizgalnice same, da si dobre, ne zadostujejo, treba tudi izvežbanih rok. Kako ročno so gasili gasilci iz Malega Otoka? Naš gospod župan, ki zna čisto tako lepo družiti srce in razum, ne glede na to, če prijatelju ali neprijatelju v korist, zastavil bi lahko tudi tukaj svojo odločilno besedo in kaj bi rekel drugega — ako bi: društvo bi se ustanovilo. — Slišal sem, da so se gasilci pogovarjali: kje so pa Razdrteci? Kako za Boga bodo s Razdrtega opazili požar, ko se ne vidi na Malo Ubelsko in še v oni uri? Prej kakor priteče glasnik od tam do nas in ljudje z brizgalnico k požaru, lahko pogori pol vasi. Drugače bi bilo, ko bi nočni stražnik gasilnega društva, oziroma gasilnega odseka, čuval za to, da bi naznanil, kje je nesreča u. pr. s kakoga hriba ali z zvornika, in bi potem sklicali gasilce. To bi bilo pripravnejše.

Seveda bi bilo treba nekoliko bolj poskrbeti za vodnjake in vodobere. O tem morda drugod kaj veš.

Dolžnost naša bi bila zahvaliti dobrotu gospoda Krajuca iz Trsta. Ta dva še vedno skrbita za cerkev. Ko je bil novembra meseca minolo leto tukaj g. Al. Krajnc, podelil je tudi vaškim revežem 10 gld., za kar mu je gotovo vsakdo hvaležen.

Torej, kakor vidite, g. urednik, v nas nikakor nismo brez novosti. Najbolj pikantnih seveda vam ne povem, in težko da bi razven domačinov koga zanimalo. Tako bi lahko povedal, da so se za prošlo nedeljo (6. t. m.) napovedali roparji na tukajšnje pošto h g. pl. Garzerolli-ju in sicer pisмено iz — Trsta, a mi nismo tako otročji, da bi se jih bali, in tudi imenovani gospod se neustraši, da jim ne bi vsikdar pripravil dostojnega vsprejema.

Socijalizem gre v klasje, a ne pri nas, drugod, kakor se kaže. Mi se ga ne bojimo. Naši uzori so drugačni. Vedite, gosp. urednik, da me preti srbe. Rekel bi rad katero o politiki, o slovanski politiki, a ta ni zadnji čas uzorna. Zato: dosta! Zdravil!

Politični pregled.

Notranje dežela.

Poslanska zbornica. Iz seje 17. t. m. je omenjati še govor poslanca Pacaka, iz kojega je jasno, da na sporazumljenje mej Mladočehi in levičarji ni niti misliti za sedaj, ker je prevelik razloček mej dejanji in besedami levičarjev. Govornik je zaključil z besedami, koje je napisal nekdanji grof Schönborn: Vsako prizadevanje, da bi bili Nemci gospodujoči element, se je končalo s fiasco. — Moravski posl. Kulp je rekel, da se moravsko češki poslanci le po taktiki ločijo od Mladočehov in je protestoval proti temu, da bi se nemškemu jeziku privolila kaka prednost. — Posl. Vašaty je kritikal našo vnanjo politiko naglašajoč, da trojna zveza ni zveza miru.

V ponedeljek je bila volitev novega predsednika poslanske zbornice. Izvoljen je, kakor je bilo pričakovati, dosedanjí I. podpredsednik baron Chlumetzky, I. podpredsednikom dr. Kathrein, II. podpredsednikom Poljak Madejski. Ker je Chlumetzky odličan levičarski vodja in Madejski zelo naklonjen levičarjem, sme se reči, da bodo imeli levičarji odločilen vpliv v predsedstvu. Kake baže politik je Madejski, priča že to, da se je celo velik del njegovih rojakov (Poljakov) vzdrl glasovanja. Novi gospod predsednik je sicer v svojem govoru zatrjeval, da po izvolitvi preneha biti stran-

kar, ali gotovo je rekel to le zato, ker je moral sploh nekaj reči, da je bilo primerno trenutku. — Za tem je vsprejela zbornica finančno postavo in pa častno dotacijo dru. Smolki. Posl. Plener je prijavil, da predloži v jeseni predlog radi uravnanja jezikovnega vprašanja, glede katerega se nadeja stranka govornikova krepkejša inicijativa se strani vlade.

V večerajšnji seji je obravnavala zbornica o predlogu Pernerstorferjevega radi pravega tolmačenja postave o združevanju. Sklenili so, da se popolnoma prenaredita §. 2. in 12. Posl. Fr. Coronini je priporočal železnico čez Predil, posl. Gregorčič pa železnico od Gorice do Ajdovščine in po soški dolini. Vsprejeli so predloge o železnicah po Ziljski dolini in Trzišč-Cervinjan. Posl. Spinčič je interpeloval radi postopanja vladnega zastopnika v dežel-nem zboru istrskem.

Vnanje države.

Panamski škandal je završen. Pariški porotniki so spoznali krivimi Blondina, Lessepa in Baihanta: Lessepa je dobil leto dni zapora, Blondin dve leti in Bainhant pa 5 let. Poslednji izgubi tudi meščanske časti in mora plačati 750.000 frankov. Drugi obtoženci so oproščeni.

Različne vesti.

G. poslanec Ivan Nabergoj prejel je še nastopno zaupnico: Blagorodni gospod!

Podpisani volilci II. okraja protestujemo najodločneje proti izjavam puljskega lista „Il Diritto Croato“, kateri list, poročaje o volilskem shodu, kojega ste Vi blagovolili sklicati meseca januarja t. l., imenuje Vašo častito osebo „izdajalca domovine“, i to samo za to, ker se popolnoma ne strinjate z nazori omenjenega lista.

Skoro četrto stoletje prešlo je, odkar nas zastopate na Dunaju v državnem zboru, a nikdo izmed nas, Vaših zvestih volilcev, ni dvomil na Vašem delovanju na omenjenem mestu. V okolici pa ste se vedno pokazali pravega voditelja naroda in upamo, da nam bodete vodja tudi za naprej. Bog Vas živi še mnogo let!

Tem potem izrekamo vam naše globoko sočutje na nečutenem razžaljenju ter našo udanost in popolno zaupanje.

V Rocolu pri Trstu, 12. februarija 1893.
(Slede podpisi.)

† Dr. Francišek Anijan Feretič, škof krški, umrl je dne 19. t. m. Porodil se je leta 1816. in je bil posvečen v mašnika leta 1839. Bil je več let deželni poslanec. V škofa je bil posvečen leta 1880. Pokojni biskup Feretič bil je veleučben mož, navdušen Hrvat in železen značaj do zadnjega vzdihaja svojega. Živel je zelo skromno, tako, da je nabral lepo imetje, koje je ostavil — svojem u narodu. Večji del svojega premoženja — 50.000 gld. — je zapustil za ustanovo malega semenišča na otoku Krku s hrvatskim naučnim jezikom. Nadalje je ustanovil zaklad 10.000 gld. v podporo možkim ali ženskim učencem iz potomstva njegovih roditeljev. Pokoj plemeniti duši njegovi!

Za volitve! Razni zaupni možje po okolici dobe danes ali jutri povabila k posvetovanju radi volitev, ki bode v nedeljo ob 10. uri predpoludne v prostorih „Del. podp. društva“. Naprošeni so, da gotovo pridejo.

Pozor volilci! Volilci se opozarjajo, da so volilne liste razložene na vpogled od 20. t. m. do 30. aprila. Čas za reklamacije je določen do včetega 2. aprila. Liste so razložene pri magistratu v borzni dvorani, v tergestu, pri okrajnih načelnikih, pri vaških načelnikih, učiteljih in župnikih po okolici. Vsakdo, ki ima volilno pravico, naj se prepriča

hitro, ali je v listah ali ne, kajti čas za reklamacije poteče v 10 dneh.

Sokolski večer „Tržaškega Sokola“ bode dne 16. prih. mesca v čitalnični dvorani, in ne prihodnjo soboto, kakor je bilo prvotno določeno. Program bode vele-zanimiv.

„Independenteju“ se tresejo hlače, rekli smo že zadnjič, kajti le tako si moramo tolmačiti prikazen, da v oči gled novim volitvam kliče na pomoč toli sovražljene Nemce. To sicer toli grozno in pogumno glasilo laških nestrpnih vrglo se je sedaj na trebuh ter se valja v prahu pred tržaškimi Nemci. Dokazujoč, da narodni odnošaji avstrijski silijo Italijane v boj, dasi bi sicer radi ostali pasivni, pravi „Independente“, da treba se pripraviti za boj tako, da se bodo smeli nadejati zmage. Ta nada se jim pa ne more izpolniti, ako ne dobe dobrega zaveznika v nemškem življu, s katerim žive sicer v nasprotstvu, a s katerim jih vežejo vender neka načela in pa razvita omika. —

Ni-li to divna izpoved o lastni onemoglosti in slabosti?! Torej ti ljudje, ki imajo tisočake na razpolago, ki imajo ves mestni aparat v svojih rokah in ki kriče na vse pretege kakor kramarji po somnjih, da je vse prebivalstvo za njimi — ti ljudje javkajo sedaj, v tem odločilnem trenutku, da sami ne morejo ničesar storiti. — A „Independenteju“ samemu menda očitna vest, da to javkanje po zvezi znači kričečo nedoslednost, kajti hoče potolažiti svojo vest s tem, da pravi, da potreba te zveze mora biti jasna najskrajnejšim italijanskim pravovercem. — Iz te zveze — meni rečeni list — mogla bi „narodna“ stvar zajemati velike koristi z ozirom na to, da so Nemci izborni disciplinirani in bi se z njih pripomočjo lahko odbilo napadajoči slovanski živelj — napadajoči ne le italijansko narodnost, ampak tudi italijansko kulturo. — Slabejšega spričevala tej kulturi pač ne bi bil mogel napisati hrabri „Independente“, kajti ako se trese že pred pohlevnimi in skromnimi Slovani, potem revica res ni več za to življenje. — Po menenju „Independenteja“ je kaj lahko doseči to zvezo, ker jej ne stoji nič drugega na potu, nego važne stare tradicije. Težko je res — meni ta vrlina — pozabiti na te tradicije, ali vender se ni smeti držati le tistega orožja, s katerim so se borili pradedje tolikim vspehom, kajti to bi utegnilo postati pogubno. Boj na svojo roko in se svojimi močmi bil je umesten, dokler so se borili proti posamičnim, še le vzbujajočim se skupinam Slovanov, a sedaj bi bil ta način borbe povsem zgrešen; zgrešen za to, ker so se razmere premenile, o čemer se lahko prepriča vsakdo, ako ne drži glavo v pesku. Italijanom ne stoji sedaj nasproti — nadaljnje „L' Indipendente“ — male skupine, ampak vsa strašanska nevihta, koji pravimo slavizem.

Posebno „Zmahten“ je pa zaključak „Independentejev“, ko pravi: „Pred to pretečo nevarnostjo morejo se Italijani rešiti samo brezobzirnim bojem, če tudi krutim, brez pomislekov v zbegane vesti, brez nepotrebnih občutljivosti pri zbiranju sredstev, in gledajoč jedino na cilj — ki je: popolna nedotakljivost našega narodnega zaklada.“

Ubogi „L' Indipendente“, uboga coltura, ubogi „narodni zaklad“! — Pomilujemo Vas, kajti „L' Indipendente“ nam je povedal na vsa usta, da niste več za ta svet!

Moška podružnica sv. Cirila in Metoda. Pri denarničarju tukajšnje moške podružnice je še nekaj iztisov od vodstva izdane knjižice „Vodnikove pesni“, uredil prof. Wiesthaler na razpolaganje. Zvezdič stane 15 novč.

Prijateljem mladine, osobito našim učiteljem in učiteljicam priporočamo to

delce kar najbolje, da ji razširijo med ukaželjno našo mladino.

Za moško podružnico družbe sv. Cirila in Metoda so nabrali veseljaki pri igri in jeden kibic 5 gld. 90 kr., negotovi kolek 50 kr.

Krošnjariji z pomarančami se pritožujejo, da jim mestni redarji delajo zapreke vzlic okolnosti, da je magistrat dovolil prodajanje pomaranč po ulicah. Ako bi hoteli zabraniti to kupčijo, prišlo bi ob kruh mnogo siromašnih družin, kar bi bilo obžalovati že se stališča človekoljubja; a tudi trgovcem s tem sadjem bi bilo to na veliko škodo, kajti ti mali prodajalci razprodajo mnogo tega blaga, ki bi se sicer pogubilo trgovcem. Kakor čujemo so trgovci tudi res storili potrebne korake v tem pogledu.

Iredentovska nesramnost. V Trstu je kolesarski klub „Veloce Club Tergeste“. Povprašal je pisмено za nekatere stvari prvi biciklistički klub v Zagrebu. Dopis bil je italijanski, na kar je hrvatski klub odgovoril prijazno, v svojem jeziku. Kaj store omikani Lahoni? Akopram je v omenjenem Tržaškem klubu več Dalmatincev, ki prav dobro umejo hrvatski, in bi jih že navadna uljudnost vezala, da so hvaležni za prijazen odgovor, vrnili so iredentovski junaki pismo, iz katerega so pa bržkone porabili informacije. Utemeljili so to svoje žaljivo in demonstrativno dejanje z neslano opazko, da je hrvatski jezik v Trstu „popolnoma tuj“ (totalmente straniero). Bi li ne bili smeli s stokrat večjo pravico Zagrebčani reči to o italijanskem jeziku dopisa? Ali so pa morda prijaznost zahtevajoči iredentarji mislili, da je običajni jezik v Zagrebu italijanski? Omenili smo ta slučaj, ker je prejasna ilustracija lahonske arogance in žalosten dokaz, kako nedostaje navadne omike onim, ki se tako radi ponašajo s svojo „avita coltura“.

Svoji k svojim! Čeravno lahonski listi vedno kriče, da se okoličani za svojo narodnost ne brigajo — da so isti hujskani le po zunanjih in tusem naseljenih Slovincih — vender se je, hvala Bogu, večkrat prepričati, da temu ni tako. — Okoličani imajo že lepo številno svojih raznovrstnih društev, v katerih, kar se tiče narodnega obzira, možato postopajo po lastnem prepričanju, ne da bi bili od koga hujskani!

Omenjati nam je danes n. pr., da je zavarovalo „Barkovljanko obrtniškodruštvo“ te dni svoje premoženje pri banki „Slaviji“ — da se je sklenilo v zadnji odborovi seji tega društva, posluževati se odslej našega denarnega zavoda „Tržaške posojilnice in hranilnice“; da se društvo ravna takó po izreku: Svoji k svojim! — Imenovano društvo je bilo naročeno dosedaj tudi na list „Il Mattino“, a ker ta list blati vse, kar je našega, kateri list bi hotel izpodriniti celo uboge okoličanske perice — vrnili so ga lepo. — Želeti je, da bi enako storila i druga okoličanska narodna društva, katera so naročena na ta list. —

Iz spodnje okolice se nam piše: „Bravissimo maestro“, imenuje „Il Piccolo“ škedenjskega učitelja Tanceta kot skladatelja himne laškega društva Škedenjskega, ter kot pevovodjo imenovanega društva.

No, mi g. Tancetu le častitamo na laskavem priznanju se strani tega poznanega lista. Čudimo se le, da menja imenovani učitelj barve ter se obrača liki „solnčnica“ s svojimi nazori.

Spominjamo se še, da je bil g. Tance pevovodja, žal, prerano umrlega pekovskega pevskega društva „Jadranska Zarja“, da se je tedaj imenoval „vnetega Slovana“ ter se je tedaj in potem čutil „rojenega“ slovenskega skladatelja.

No, g. Tance je sedaj kot ljudski učitelj — „magistratni uradnik“ in tu je treba delati po znanem receptu, ako človek hoče da ga imajo „očetje“ radi! — Častitamo, častitamo, g. Tance!

Pevsko društvo „Adrija“ v Barkovljah je imelo v nedeljo dne 19. t. m. svoj občni zbor, katerega se je udeležilo 30

udov. Volitve so se vršile po listkih ter je bilo oddanih 27 glasovnic. Izvoljen je bil sledeči odbor: Predsednik Drag. Martelanc, tajnik Josip Pertot Andrejev, blagajnik Šeuka Anton; Odborniki: Drag. Pertot Krist., Franjo Šeuka, Valentin Pertot, Josip Pertot, J. Maričev, Jurij Čok, in Jakob Pertot Jakobovič. Pregledovalci računov: Andrej Krečič, Pertot Josip Mat. in Blaž Pipan. — V prih. št. našega lista prinesemo poročilo o društvenem delovanju v minoletem letu.

Posvetovanje. Udom delavskega društva v Trstu se naznanja, da bo v nedeljo dne 26. t. m. ob 6. uri zvečer v društvenih prostorih posvetovanje zavolj sestavljenja prihodnjega letnega društvenega odbora. Nekateri družabniki.

Avita coltura. Iz Miljske županije se nam piše: Dne 15. t. m. je bil vojaški nabor v Kopru. Tem povodom je došlo tjakaj tudi nekaj mladeničev iz Plavij se svojimi sorodniki. Prišedši do mestnih vrat, zapazili so množico, kacob 80 ljudi. Imeli so zastave in harmoniko; jeden mej njimi imel je nek lonček, drugi pa zajčjo kožo. Nekdo mej njimi je kričal Viva l'Austria! — a odgovarjal na ta vsklik z m...; potem viva Croazia, čemur je sledila zopet blagoljubna m... Junak z lončkom ustavil je potem dva kmeta iz Plavij preteč jima po laški: vara che te butto la pignata in testa. A jeden kmetov mu odgovori tudi po laški: zakaj neki bi mi metal lonec v glavo! To pa je jako razburilo laškega junaka, da je res zamahnil z loncem proti njemu. Kmet pa, ne bodi len, preprečil je nakano junakovo s tem, da je udaril z roko po loncu, tako, da se razbil. Zdaj še le je bilo jasno, da je bil napad dogovorjen mej množico, kajti napadalec jel je kričati na pomoč, dasi mu ni nikdo kaj žalega storil. Vsa množica, pripravljena na ta trenotek, jela je napadati kmete s kamenjem tako silno, da so naši ljudje krvaveli. Redarjev ni bilo blizu. Kmetje so šli potem na policijo, kjer jim je vender g. sp. nadzornik napisal na listek: Pare che i feritori siano Riosa Petro di Giovanni e Budica Antonio fu Stefano.

Radovedni smo, ali tudi v tem slučaju ne bo de moči najti napadalcev.

Narodni koledar za leto 1893.

dobi se še pri uredništvu „Edinosti“.

Društvena krčma

Rojanskega posojilnega in konsumnega društva, poprej Pertotova, priporoča se najtopleje slavnemu občinstvu. Točijo se vedno izborna domača okoličanska vina. Cl.

Gostilna „Štoka“ staroznana pod imenom „Belladonna“, nom „Fabris“, priporoča se Slovincem v mestu in na deželi. Točijo se izborna vina, istotako je kuhinja izvrstna. Prodaja tudi vino na debelo, tako meščanom, kakor na deželo. Cl.

Gostilna „Alla Vittoria“ Petra Muscheka, v ulici Sorgente (Via Torrente št. 30) toči izvrstna vina in prirejuje jako okusna jedila. Prenosišča neverjetno v ceno. Cl.

B. Modic in Grebenc, na voglu Via St. Giovanni in Via Nuova, opozarjata zasebnike, krčmarje in č. duhovščino na svojo zalogo porcelanskega, steklenega, lončenega in železnega blaga, podob in kipov v okrašenju grobnih spomenikov. Cl.

Antonijeta Drenik, Via Piccolomini številka 2, se priporoča tržaški slovenski gospódi za vsakovrstna dela, spadajoča v stroko šivilje, po najnovjši parizki in dunajski modi. Zagotavlja točno postrežbo v popolno zadovoljnost in po nizkih cenah. 29—52

Gostilna „Alla città di Graz“ Via Gep. pa št. 18 poleg kavarne „Universo“ priporoča se Slovincem v mestu in na deželi. — Točijo se izvrstna vina, in je izvrstna tudi kuhinja. — Gostilna je odprta do polnoči. Z odličnim spoštovanjem Cl. JAKOB KUMAR

Franca Potočnika gostilna „Andemo de Franz“ v ulici Irene se priporoča slavnemu občinstvu. Toči izborna vina in ima dobro kuhinjo. Cl.

Martin Krže, Piazza S. Giovanni, št. 1, trgovina z mnogovrstnim lesenim, železnim in lončenim kuhinjskim orodjem, pletenino itd. itd. Cl.

E. Šverljuga, drivec v dion št. 1, priporoča se slavnemu občinstvu za blagohotno obiskovanje. Cl.

Kavarni „Commercio“ in „Tedesco“ v ulici „Caserma“, glavni shajališči tržaških Slovincov vseh stanov. Na razpolago časopisi v raznih slovanskih jezikih. Dobra postrežba. — Za obilen obisk se priporoča Anton Šorli, kavarnar. Cl.

Pivarna Lavrenčič via Rossetti (nasproti lekarni E. Leitenburg) priporoča svoja izborna isterska vina čistim družinam po najnižji ceni 28 kr. liter v stanovanje postavljen; naročila pod 28 litrov se ne sprejmejo. — Častitim gostom se priporoča tudi izvrstno pivo in izborna kuhinja ter dobra isterska kapljica.

Mlekarna Frana Gržine iz St. Petra na Notranjskem (Via Campanile v hiši Jakoba Brunnerja št. 5 (Piazza Ponterosso). Po dvakrat na dan frišno opresno mleko po 12 kr. liter neposredno iz St. Petra, sveža (frišna) smetana.

Josip Kocjančič, Via Barriera vecchia št. 19, trgovina z mešanim blagom, moko, kavo, rižem in raznovrstnimi domačimi in vnanjimi pridelki. Cl.

Prodajalnica in zaloga jestvin „Rojanskega posojilnega in konsumnega društva“, vpisane zadruga z omejenim poročilom v ulici Belvedere št. 3, bogato založena z jedilnim blagom razne vrste in po nizkih cenah se priporoča kupovalcem v Trstu in iz dežele. 55—104

Anton Počkaj, na voglu ulice Ghega in Cecilia, toči izvrstno domače žganje; v tabakarni svoji — ista hiša — pa prodaja vse navadno potrebne nemško-slovenske pošne tiskarice. Cl.

Spretnega pisarja išče pod ugodnimi pogoji odvetnik **Dr. M. Pretner** v Trstu.

Gostilna s prenočišči „Alla Nuova Abbodanza“ Via Torrente št. 15. (poleg obokov Chiozza najosrednja lega v Trstu.)

Prostori so odprti in preskrbljeni s svežimi jedili do 2 ur popoldne. Izvrstna namizna in deserta vina, izborna kuhinja, Dreherjevo pivo po nizkih cenah. Jaučim za točno in vestno postrežbo ter se priporočam blagovoljni naklonjenosti slavnemu občinstvu. 104—56 **P. Favero.**

EPILEPSIJA (božjast) ozdravljiva brez povrnitve, tisuči morejo dokazati ta čudezni vseh znanstva. — Natančna poročila s povratno marko je pošiljati: 12—12 „Office Sanitas“ Paris 30. Faubourg Montmartre.

Riunione Adriatica di Sicurtà v Trstu. 24—6

Zavaruje proti požarom, provozu po suhem, rekah in na morju, proti toči, na življenje v vseh kombinacijah.

Glavnica in rezerva društva dne 31. decembra 1890

Glavnica društva	gld. 4.000.000—
Premijna rezerva zavarovanja na življenje	10.754.306 91
Premijna rezerva zavarovanja proti ognju	1.612.910 22
Premijna rezerva zavarovanja blaga pri prevažanju	33.594 10
Rezerva zavarovanja proti toči	200.000—
Rezerva zavarovanja proti preminjanju kurzov, bilanca (A)	163.786 21
Rezerva zavarovanja proti preminjanju kurzov, bilanca (B)	137.573 85
Rezerva specialnih dobičkov zavarovanja na življenje	250.000—
Občna rezerva dobičkov	1.127.605 98

Urad ravnateljstva: **Via Valdirivo, br. 2** (v lastnej hiši.)

Cerkvena obleka in orodje.

Podpisana ima v zalogi najraznovrstnejše trpežno krasno blago za bandeda, baldahine, raznobarvene plašče, kazule, pluviale, dalmatike, velume, albe, korsetlje in prte, sploh vse, kar se rabi v cerkvi pri službi božji. — Blagovolite se torej ozirati, prečast. gospodje, pri naročilih na vdovo-rojakinjo ter ne podpirajte tujih trvdkih društev ali potujočih agentov. — Izdelujmo ročno in pošteno po najnižji ceni bandeda in drugo obleko. Zagotavlja torej hitro in najpoštenjšo postrežbo in najnižjo ceno, hvaležna bo podpisana za najmanjša naročila. — Najodličnejšim spoštovanjem se priporoča 10—2

Ana Hofbauer,

imejteljica zaloge cerkvene obleke v Ljubljani, Gledališke ulice št. 4.

Petronio & Madalena 13

(naslednika A. Pipana) na oglu Via Torrente in Ponte della Fabra, priporočata svojo trgovino z moko in raznimi domačimi pridelki, zlasti pa svoje bogato zalogo kolonialnega blaga. Cene so neverjetno nizke, postrežba vestna in nagla.

Krasne uzorce zasebnikom pošilja zastoj in franko.

Bogate knjige z uzorci, kakor nih še ni bilo, za krojače nefrankovano. Jaz ne popuščam za 2¹/₂, ali 3¹/₂, goldinarjev pri metru, ne dajem daril krojačem, kakor to dela konkorenca na račun zadnje roke, ampak imam le trdne in čiste cene, tako, da mora kupiti vsak zasebnik dobro in ceno. Prosim torej zahtevati le moje knjige z uzorci. Svarim tudi pred pismi konkurenca, ponujajoč dvakrat toliko popustka.

SNOVJI ZA OBLEKE.

Peruvien in dosking za čistito duhovščino, prod pisane snovi za uniforme č. kr. uradnikov, tudi za veterane, ognjegasce, telovadce, livreje, sukna za biljarde in igralne mise, preproge za vozove, leden nepremičen za lovske suknje, snovji za prti, potne ogrtače od gld. 4—14 itd. — Kdor hoče kupiti vredno, pošteno, trajno, čisto volneno sukneno blago, ne pa dober kupcunje, ki so komaj toliko vredna, kolikor se plača krojaču, obrne naj se do

IVANA STIKAROVSKY v BRNU 24—11 (v tem Manchesteru Avstrije) 24—5 Največja zaloga fabriškega sukna, v vrednosti 1/2 milijona gld.

Da pojasnim velikost in zmoglost izjavljam, da moja roka združuje največje izvažanje sukna v Evropi, izdelovanje kamgarov, potrebnih za krojače in veliko knjigovoznice le za lastne namene. Da se prepriča o vsem tem, prosim slavno občinstvo, da si, kadar mu prilika nanes, ogleda velike prostore mojih prodajalnic, kjer ima posla 150 ljudi.

Pošilja se le po poštne povzetju. Dopisuje v nemškem, madžarskem, češkem, poljskem, italijanskem, francoskem in angleškem jeziku.

J. PSERHOFERJA

lekarna v Beču, Singerstrasse broj 15.

zum goldenen Reichsapfel.

Kričistilne kroglice, nekaj imenovane univerzalne kroglice, znano domače odvajajoče sredstvo.

Jedna škatljica z 15 kroglicami stane 21 kr., jeden zavitek šestih škatljic 1 gld. 5 kr., pri nefrankovani pošiljavi po povzetju 1 gld. 10 kr. Ako se denar naprej pošlje, ni treba plačati porto, in stane: 1 zavitek kroglice 1 gld. 25 kr., 2 zavitka 2 gld. 30 kr., 3 zavitki 3 gld. 35 kr.; 4 zavitki 4 gld. 40 kr., 5 zavitev 5 gld. 20 kr., 10 zavitev 9 gld. 20 kr. (Manj, kot jeden zavitek se ne pošilja).

Prosimo, da se izrečno zahteva 4—12

„J. Pserhoferjeve kričistilne kroglice“

in paziti je, da ima pokrov vsake škatljice isti podpis J. Pserhofer v rdečih pismenih, katerega je videti na navodilu za porabo.

Balzam za ozeblino J. Pserhoferja 1 posodica 40 kr., prosto poštne 65 kr.

Trpotčev sok, 1 steklenica 50 kr.

Amerikansko mazilo za trganje 1 posodica 1 gld. 20 kr.

Prah proti potenju nog, škatljica 50 kr., poštne prosto 75 kr.

Balzam za goltanec, 1 steklenica 40 kr., poštne prosto 65 kr.

Zivljenska esenca stekleničica 22 kr

Angleški balzam, steklenica 50 kr.

Fijakerski prsni prašek, 1 škatljica 35 kr., poštne prosto 60 kr.

Tanokininska pomada J. Pserhoferja, pospešujo rast las, škatljica 2 gld.

Univerzalni plašter prof. Stendela, posodica 50 kr., poštne prosto 75 kr.

Univerzalna čistilna sol A. W. Bullricha, domače sredstvo proti posledicam slabe prebave, 1 zavitek 1 gld.

Razven imenovanih izdelkov dobivajo se še druge tu- in inozemske farmacevtske specialitete, ki so bile po vseh avstrijskih časopisih oznanjene; in se na zahtevanje točno in v ceno preskrbljajo tudi predmeti, kojih ni v zalogi.

Razpošiljanja po pošti vrše se točno, a treba je denar poprej doposlati; večja naročila tudi po poštne povzetju.

Pri doposiljavi denarja po poštne nakaznici, stane porto dosti manj kakor po povzetju. 11—12

Alojzij Suppanz

urar, Corso št. 39. 30—104

Prodaja in popravlja ure.

Nič več kašlja!

Balzamski petoralni prah ozdravi vsak kašelj, plučni in bronhijalni katar, Dobiva se v odlikovani lekarni. 21—104 **PRAXMARER „Ai due Mori“ Trst, veliki trg.** Poštne pošiljave izvršujejo se neutogoma.

Glenna bol kašelj, hrepuvica, promuklost, nazebr zadavica, rora, zapala ustijuh itd.

moğu se u kratko vrieme izliečiti rabljenjem

NADARENH

Prendinijevih sladkišah

(PASTIGLIE PRENDINI)

31 godina slajnega uspeha

što jih gotovi Prendini, lučbar i lekarnar u Trstu Veoma pomažu učiteljem, propovjednikom itd. Prebdenih kašljah noćih, navadne jutranje hrepuvica i grlenih zapalah nastaje kao za čudo uzimanjem ovih sladkišah.

Opazka. Valja se paziti od varalica, koji je ponacinaju. Zato treba uvijek zahtijevati Prendinijeve sladkiše (Pastiglie Prendini) te gledati, da bude na omotu kutijice (škatule) moj podpis. Svaki komad tih sladkišah ima natisnuto na jednoj Strani „Pastiglie“, na drugoj „Prendini“.

Ciena 30 nč. kutijici zajedno sa nuputkom.

Prodaju se u Prendinijevoj lekarni u Trstu (Farmacia Prendini in Trieste) i u glavnijih lekarnah svijeta. 22—52

DROGERIJA

na debelo in drobno

G. B. ANGELI

104—59 TRST 12—12

Corso, Piazza della Legna št. 1.

Odlikovana tovarna čopičev.

Velika zaloga oljnatih barv, lastni izdelek. Lak za košije, z Angleškega, iz Francije Nemčije itd. Velika zaloga finih barv, (in tubetti) za slikarje, po ugodnih cenah. Lesk za parkete in pode.

MINERALNE VODE

iz najbolj znanih vrelec v kakor tudi romanjsko žveplo za žvepljanje trt.